

Paraules del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en la celebració del “Gran Misteri. L’Evangeli de la família”. Basílica de la Sagrada Família. 28 de maig de 2015, amb Mons. Vincenzo Paglia, el tenor Andrea Bocelli, orquestra i cor.

Desitjo expressar el meu agraïment a l’Arquebisbe Vincenzo Paglia, president del Pontifici Consell per a la Família, per haver escollit la nostra Basílica de la Sagrada Família, per inaugurar amb aquest concert i l’anunci de l’Evangeli de la família el que s’anirà fent en altres ciutats del món. Es vol portar aquest Evangeli a les places de les Catedrals per tal de sortir de les esglésies i anar a on es troba la gent, com ens demana el Papa Francesc. Agraïxo al mestre Andrea Bocelli, a l’orquestra i al cor que ens han aprofitat a la profunda simbologia del misteri de l’ésser humà, de la seva vocació a l’amor i a la família. Moltes gràcies a totes i a tots per la vostra assistència.

La Sagrada Família, sobretot des de la cerimònia de la seva dedicació, celebrada pel Papa Benet XVI el 7 de novembre de 2010, ha esdevingut com “la catedral d’Europa”, i un temple d’una significació veritablement universal centrat en la idea de pau, amor i família. És un Santuari universal de la Sagrada Família de Natzaret.

Avui estem fent realitat, amb aquest acte, el somni que Antoni Gaudí tenia sobre la seva gran obra. Ell volia que fos un temple-missatge, un *kerygma*, un anunci clar de l’amor de Déu a cada persona concreta. Per això, va treure els retaules a l’exterior, per col·locar-los en les tres façanes que estructuraven exteriorment el temple, per tal que anunciessin el primer anunci de l’Evangeli a les persones que passant per davant ho veiessin. A les típiques torres, esdevingudes ja un símbol universal de Barcelona, hi va fer escriure la lloança bíblica a Déu. Són les paraules “Sanctus, Sanctus, Sanctus”, que enfilant-se per les torres formen com una cinta helicoïdal, que porta al ciutadà que passa prop del temple –sigui creient o no creient– a aixecar la mirada cap al cel, com volia l’arquitecte.

En aquesta bellíssima Basílica de la Sagrada Família em plau parlar-vos de la bellesa de l’Evangeli de la família, de la família creada per Déu i de la família cristiana. La família és una realitat que interessa a totes les persones perquè tots formem part d’una família.

La família està present en el disseny salvífic de Déu. Els ensenyaments de Jesús ens permeten distingir tres etapes fonamentals en el projecte de Déu

sobre el matrimoni i la família. A l'inici hi hagué la família dels orígens, quan Déu instituí el matrimoni entre Adam i Eva, com sòlid fonament de la família. Déu no va crear només l'home i la dona, sinó que també els beneí perquè s'estimessin i fossin fecunds. Per això "l'home deixarà el pare i la mare per unir-se a la seva dona, i des d'aquest moment formen una sola carn" (Gen 2, 24).

Dissortadament aquesta unió conjugal va ser malmesa pel pecat i va esdevenir una forma històrica del matrimoni de l'antic poble d'Israel, concedint Moisès la possibilitat del divorci (cf. Dt 24,1ss). Tanmateix Jesús ha retornat al matrimoni i a la família la seva forma original, (cf. Mc 10, 1-12), al ser redimides aquestes realitats per Crist (cf. Ef 5, 21-32), restaurades a la imatge de la Santíssima Trinitat, entrançable misteri del qual sorgeix tot amor vertader. Per Crist, a través de l'Església, el matrimoni i la família reben la gràcia necessària per testimoniar l'amor de Déu a la humanitat i per ésser una vida de comunió.

Segons el Concili Vaticà II, el matrimoni és una íntima comunitat de vida i d'amor (cf. GS, 48), posant l'amor en el centre de la família i mostrant la veritat sobre l'amor. El vertader amor entre marit i muller implica l'entrega mútua, inclou i integra la dimensió sexual i l'afectivitat. El Senyor surt a l'encontre dels esposos cristians en el sagrament del matrimoni i roman amb ells. En l'encarnació, Jesús assumeix l'amor humà, el purifica, el porta a la plenitud, i dóna als esposos la capacitat de viure'l, impregnant tota la seva vida de fe, esperança i caritat. D'aquesta manera, els esposos són consagrats i, mitjançant l'ajut de Déu, constitueixen una església domèstica (cf. LG, 11), de tal manera que l'Església, per comprendre plenament el seu misteri, mira a la família cristiana. Podem dir amb Sant Joan Pau II, que "la comunió d'amor entre Déu i els homes... troba una significativa expressió en l'aliança nupcial entre home i dona" (*Familiaris consortio*, 12).

El Papa Francesc ens fa veure la importància del fet que Jesús va néixer i va créixer en una família. Déu va voler néixer en una família humana. D'aquesta manera Déu manifesta l'harmonia que hi ha entre els que ell ha creat i com realitza la salvació, perquè és el mateix el Déu que crea i el Déu que salva. I el Papa Francesc ens diu: "Cada família cristiana – com ho varen fer Maria i Josep – pot rebre Jesús, escoltar-lo, parlar amb Ell, guardar-lo, protegir-lo, créixer amb Ell; i així millorar el món. Deixem espai en el nostre cor i en els nostres dies per al Senyor. Així ho van fer també Maria i Josep, i no va ser fàcil: quantes dificultats van haver de superar! No era una família imaginària, no era una família irreal. La família de Natzaret ens compromet a descobrir la vocació i la missió de la família, de totes les famílies. I, de la mateixa manera que va succeir durant aquells trenta anys a Natzaret, així ens pot succeir també a nosaltres: fer que sigui normal l'amor i no l'odi, fer que sigui normal l'ajut mutu i no la indiferència o l'enemistat" (*Natzaret*, Audiència general del 17 de desembre de 2014).

El mateix Papa Francesc, en una *Carta a les famílies*, de 2 de febrer de 2014, us deia: “En el vostre camí familiar, compartiu tants moments bonics: els àpats, el repòs, el treball a casa, la diversió, la pregària, els viatges, els pelegrinatges, les accions solidàries... Però si manca l'amor manca la joia, i l'amor autèntic ens el dóna Jesús: ens ofereix la seva Paraula que il·lumini el nostre camí, ens el dóna el Pa de vida, que ens sosté en la fatiga quotidiana del nostre camí”.

L'amor entre l'home i la dona ens ensenya que cadascú dels dos té necessitat de l'altre per ésser ell mateix, tot i essent diferent de l'altre en la seva identitat, que es manifesta en un do mutu. Això s'expressa poèticament en el Càntic dels Càntics: “El meu estimat és meu i jo sóc seva... I sóc del meu estimat i el meu estimat és meu” (Ct 2, 16; 6, 3).

L'amor no s'esgota en la parella, ja que fa capaços als esposos de la màxima donació possible, per la qual esdevenen cooperadors de Déu per donar la vida a una altra persona humana: el fill. Així, els esposos alhora que es donen entre ells, donen més enllà d'ells mateixos la realitat del fill, reflex vivent del seu amor, signe permanent de la unitat conjugal i síntesi viva i indissoluble del ser ésser de pare i de mare (cf. *Familiaris consortio*, 14). Aquesta fecunditat és també do de la vida divina en el baptisme, educació i catequesi dels fills. És capacitat d'oferir vida, afecte, valors, una experiència possible també als qui no tenen fills. La bona educació familiar és la columna vertebral de l'humanisme.

Viure l'Evangeli de la família omple de goig a tots els seus membres. L'Església mira a tantes famílies que es mantenen fidels als ensenyaments de l'Evangeli, tot agraint el testimoni que ofereixen. Estem units en aquesta Basílica dedicada a la Família de Natzaret. Benet XVI, en l'homilia de la dedicació, ens digué que “els patrocinadors d'aquest temple volien mostrar al món l'amor, el treball i el servei viscuts davant Déu, tal com ho va viure la Sagrada Família de Natzaret”. I són riquíssimes aquestes paraules de la Butlla de proclamació de la Basílica: “En la Sagrada Família, Jesús consagrà la vida domèstica amb inefables virtuts i, per mitjà d'ella, va voler donar-nos per tal que ho imitéssim, els més insignes exemples d'entranyes de misericòrdia, de benignitat, d'humilitat, de modèstia, de paciència i dels vincles que provenen de la caritat, amb la finalitat que fonamentem les nostres pròpies famílies en la seva gràcia i la seva pau”. El Papa Francesc ho sintetitza en tres paraules que s'han de dir sovint els membres de les famílies:

La primera paraula és “permets”. Entrar en la vida de l'altre requereix la delicadesa d'una actitud no invasiva que renovi la confiança i el respecte. I en l'amor, quan més íntim i profund és, més exigeix el respecte de la llibertat i la capacitat d'esperar que l'altre persona obri la porta del seu cor.

La segona paraula és “gràcies”. L’amabilitat i la capacitat de donar gràcies es veuen avui com un signe de debilitat. Aquesta tendència cal superar-la a l’interior de la família, perquè si la família no té cura de l’agraïment, també es perdrà en la vida social.

La tercera paraula és “perdó”. Quan manca aquesta paraula, les petites escletxes es fan grans per convertir-se en separacions profundes. Si no som capaços de demanar disculpes, vol dir que tampoc som capaços de perdonar. En el matrimoni es discuteix sovint, però un consell important als esposos: no acabeu el dia sense fer les paus.

Por esto, Francisco dice a las familias cristianas: “Sed mi ‘carta’ para todos los hombres y mujeres, para los niños y ancianos de todas las familias del mundo”. Porque, estimadas familias, ¿Quiénes mejor que vosotras podéis hablar del don maravilloso que es el matrimonio y la familia para la humanidad? ¿Quiénes mejor que vosotras podéis decir que la familia surge del matrimonio y es un bien incomparable? Y Mons. Paglia dice que “si no existieran las familias, la palabra de Jesús, la palabra de la Iglesia y la palabra del Papa sobre el amor esponsal aparecerían abstractas, poco realistas e ineficaces” (F. Paglia, *La famiglia*, Milano, 2015, 39).

La familia es una institución muy importante para el bien de las personas. El Concilio Vaticano II afirma que “el bienestar de la persona y de la sociedad humana y cristiana está estrechamente ligado con una feliz situación de la comunidad conyugal y familiar” (GS, 47). La humanidad se juega mucho con la familia.

Nuestra civilización de progreso quiere ofrecernos la sociedad del bienestar. Sin embargo, es opinión de muchos dirigentes que esta sociedad del bienestar sólo podemos conseguirla si las familias gozan de estabilidad y de armonía. Entre otras razones porque con las familias desestabilizadas la sociedad no dispone de medios económicos suficientes para conseguir aquel bienestar y porque substituir el amor de los padres es casi imposible.

La Constitución de nuestro país establece que “los poderes públicos aseguran la protección social, económica y jurídica de la familia”. ¿Es esto cierto en la práctica? La respuesta sobre todo de los matrimonios jóvenes, de las familias trabajadoras y de las familias numerosas sería que se sienten desprotegidas. Asimismo, hay una presión cultural y moral en la cual la familia se ve diariamente sometida en los medios de comunicación social. La misma crisis económica demuestra una vez más que la familia es un cojín de resistencia y que es también un factor decisivo de la cohesión social.

La familia es más que la suma de unas personas que la constituyen, es una comunidad de personas. Es el lugar donde se aprende a amar que es el centro natural de la vida humana. La familia es el motor del mundo y de la historia. Cada uno de nosotros construimos la propia personalidad en la familia.

Las relaciones de las familias con las comunidades cristianas son determinantes para hacer visible y vivir este “gran misterio que es el Evangelio del amor y de la familia”. Necesitamos una pastoral familiar o mejor inspirar en sentido familiar toda la vida de la Iglesia para ayudar a la humanidad a llegar a ser una “familia de pueblos”.

Los abuelos y las abuelas realizan hoy un servicio muy valioso a los hijos casados y a los nietos. Me gusta agradecerles este servicio que realizan en la acogida, la suplencia, la ayuda económica y la catequesis de los nietos. Con el Papa Francisco digo: “Felices aquellas familias que tienen los abuelos cerca. El abuelo es padre dos veces y la abuela es madre dos veces”. El Señor llama a los abuelos a custodiar y transmitir la fe y a conservar la memoria de las propias raíces del pueblo.

El clima que se respira en nuestra sociedad no une siempre el amor y la sexualidad. Y este es el aire que respiran los jóvenes, que son los que construirán nuevas familias. Trabajar por las virtudes y los valores humanos y cristianos en la formación de los adolescentes y jóvenes es contribuir a configurar futuras familias donde todos los miembros se realicen más plenamente a semejanza de la Sagrada Familia de Nazaret. La Iglesia tiene delante el gran reto de proponer a los jóvenes de hoy la belleza y la fecundidad del matrimonio cristiano como comunidad de vida y de amor, la belleza del amor fiel e indisoluble. Pese a las nuevas dificultades, hemos de tener fe y confianza; han de ser los matrimonios mayores los que deben ser imágenes y testimonios de la fe y el amor para los matrimonios jóvenes.

Hay matrimonios que no consiguen ser una comunidad de vida y amor y sufren la separación y la creación de otras uniones. La Iglesia es también Madre para todas estas familias y las acoge y nos pide acogerlas como ya nos lo pedía el Papa Juan Pablo II, y ser buenos samaritanos para manifestarles la misericordia del Señor y la fidelidad de la Iglesia, como nos lo pide el Papa Francisco.

El Papa Francisco, consciente de la importancia de la familia para la sociedad y para la misma Iglesia, lo ha propuesto como tema de dos asambleas del Sínodo

de los Obispos, la de octubre de 2014 y la de octubre de 2015. Ambas precedidas de una consulta sobre los retos que se le plantean hoy a la familia para realizar su vocación y misión en la sociedad y en la Iglesia. El Papa nos pide a todos la oración por los trabajos de la próxima asamblea sinodal del mes de octubre. En esta Basílica escogida por Francisco, junto a la de Nazaret y la de Loreto, para rezar por estos trabajos, sensibilizamos a los peregrinos y visitantes a realizarlo y se han repartido miles y miles de puntos de libro con la oración del Papa sobre la familia.

Deseo terminar, en este acto en que se han expresado tantos valores estéticos, con el incienso y el perfume de una plegaria. Es la plegaria con la que concluye el mensaje final del Sínodo extraordinario sobre la familia del año 2014. Uniéndonos a la familia de Nazaret, desde este templo a ella dedicado, elevamos al Padre de todos nuestra invocación por todas las familias de la tierra:

“Padre, regala a todas las familias la presencia de esposos fuertes y sabios, que sean manantial de una familia libre y unida.

Padre, da a los padres una casa para vivir en paz con su familia.

Padre, concede a los hijos que sean signos de confianza y de esperanza y a los jóvenes el coraje del compromiso estable y fiel.

Padre, ayuda a todos a poder ganar el pan con sus propias manos, a gustar la serenidad del espíritu y a mantener viva la llama de la fe, también en tiempos de oscuridad.

Padre, danos la alegría de ver florecer una Iglesia cada vez más fiel y creíble, una ciudad justa y humana, un mundo que ame la verdad, la justicia y la misericordia.”